

Fotografija sa nedavno održane izložbe grafika

UMJETNOST Deset raritetnih grafika vraćeno gradskom muzeju

Restaurirane grafike ponovno u Varaždinu

Sara Badžek

- Deset raritetnih grafika Gradskog muzeja Varaždin vratilo se ovih dana iz Zagreba. Tamo su, naime, provele neko vrijeme na restauraciji u Hrvatskom restauratorskom zavodu.

Riječ je o europskim i svjetskim djelima od izuzetno velike važnosti. To su grafike koje posjeduju tek rijetki svjetski muzeji, a čije primjerke posjeduje i varaždinski muzej – rekla je Jelena Rančić, restauratorica Gradskog muzeja Varaždin. Na popisu su se tako našle vrlo vrijedne grafike Ecce Homo, Pokolj nevine dječice i Canal grande u Veneciji, koje su rađene prema slikama vrhunskih baroknih majstora: Rubensa, Tintoretta i Canaletta. Sve one rađene su u radionicama poznatih grafičara – obitelji Galle i Sadler iz Antwerpena i talijanskoga grafičara Brustolonea.

Grafike slika potječu također iz vremena ovih slikara. Graveri su, naime, sve te grafike radili za života slikara, po ekskluzivnom pravu i pod njihovim direktnim nadzorom.

Uništene kroz stoljeća

Ova djela stoljećima su bila podložna uništavanju, kako prirodnom procesu tako i ljudskom manipulacijom. No, ipak su dočekala svoje vrijeme te su se našla na listi Hrvatskoga restauratorskog zavoda za potporu od Ministarstva kulture (tim su sredstvima ona financirana). Tako su, zahtjevnim restauratorskim procesima, one sačuvane od daljnjeg propadanja te će i dalje biti reprezentativni grafički primjerci koje varaždinski muzej posjeduje u svojoj arhivi. To, naravno, možemo zahvaliti i brojnim poznatim varaždinskim obiteljima koje su sve te grafike darovale muzeju.

Nastavak slijedi

Ove grafike nisu prve otišle na restauraciju. Naime, već posljednjih nekoliko godina po nekoliko njih iz muzeja odlazi na "uljepšavanje" u Zagreb. U planu su već i neke koje će otići u tekućoj godini.

- Već na proljeće na restauraciju idu i japanske grafike. Riječ je o djelima najvećih japanskih majstora *ukiyo* tehnike nastalih u 18. stoljeću. naravno, riječ je također o raritetnim djelima na koje možemo biti ponosni – kaže Jelena.

Pogreška nije dozvoljena

Mnogima nije jasna važnost grafika i na prvi pogled nekima se čine banalnim, no preciznost i trud kojim su one rađene zaslužuju pažnju.

- Riječ je o izrazito kompliciranoj tehnici. Za izradu bakroreza potrebni su mjeseci rada. Pogreške nisu dopuštene i zato je potrebna velika preciznost – pojašnjava je Jelena.

Valja podsjetiti i na to kako se bakrorez nije mogao "primiti" bilo tko, već je za to trebalo dopuštenje i nadzor slikara. Te bi se činjenice trebali sjetiti svi pri pogledu na njih i u trenutku kada im se čini da su grafike tek kopije velikih djela.